

Under Vaabenhvilen i Tyskland.

I.

Det var kort efter Vaabenhvileens Begyndelse, at jeg med Dampskibet fra Korsør naaede til Aarhus. Samtalerne ombord havde fornemmeligt dreiet sig om Fjenden, og hans Optraeden i de forskjellige Dele af Landet, og om den muligt mindre høflige Modtagelse, der ved Landgangen ventede os.

Dampskibet løb ind i Havnen. Allerede paa Brohovedet saae vi de preussiske Tropper, i blaae Vaabenstrakke med røde Krave, gule Skulderklapper og hvidt Sabelgehang; de forekom os lidt spraglede, for ikke at sige maffereagtige. Fjenderne vare de da for Diebstriket kun imod de danske Giff, idet de havde ombyttet Væffen med Medbestangen, og nu efter bedste Evne angreb efter Torst og Flynner, hvilke mange af Preusserne jo ikke tidligere have kjendt. Medens vi iagttog disse militaire Giffere, var Skibet lagt til Bolværket, der var propfuldt af militaire Tilskuere, som maatte finde sig i, at Tropperne fra Skibet bleve kastede dem lige i Hovedet. „Det kan jo ikke hjælpe at varsko, de forstaae jo ikke Dansk“, sagde en Matros, idet han med et rigtig svedent Grin hev det opstude Toug iland. Ligesaa venstabeligt blev Landgangsbroen lagt ud, da det jo stod til Enhver at vogte sig for de Stød, den af og til uddelte, idet den uden Alvarsel blev rullet gennem den store, tætte Klynge. Disse to Smaatæk vare strax tydelige Besjæftigelse paa Stemningen her. Preusserne mærkede, at han er i fjendtligt Land, og vi føle, at han er vor Arvefjende, selv under Vaabenhvilen. Broen var lagt ud. Altsaa kunde vi gaae iland, tænkte vi, sit fat i vore Sager, men bleve standse af en Patrouille under en forøvrigt meget høflig og beleven Officer, der havde Ordre til at eftersee Passene. Endel permitterede Forstærkningsmand vare nemlig ombord, og disse vare maaskee i Preussernes Dine endnu fjender, man burde vogte sig for, skjøndt ifkun det store Skjæg, en mere eller mindre tyk Stof, og en forslidt Baistrose eller Feltstue mindede om den, selv i Preussernes Dine, „tappre Landsfolkat“. Det tog lang Tid med Passenes Gjennemlæsning, skjøndt de, med Undtagelse af den paa gjældende Giers Navn, ere saa temmeligt eenslydende. Derfor havde man god Velvilje til at see paa hverandre, og af og til sendte da Preusserne en militair Giffen over til de afstedværende Sener. „Ja Gudnav, vi haat siet hveranner saer“, var da gjerne den tørre jydsk Giffen; men Haanden kom ikke til Huen, den holdt maaskee endnu fastere om de saa Gienbese, som den fordm saa bugnende Madpose indeholdt. Omfider kom Touren til mig og de Nærmeststaaende til at gaae iland. Der var en Trængsel og en Spørgen: Om vore Soldater havde været med ved Dybbøl? Om de vare permitterede for Svagheit, eller om de vare aldeles frie for Krigstjeneste? om de syntes, at Preusserne vare gaaede godt paa? osv. Det var en Krydsild af Spørgsmaal, og naar der saa lod et Ja, eller et Hoved nikkede bejaende, stormede Preusserne omkring den paa gjældende, trykkede hans Hænder, klappede ham paa Skuldrene og forstikkede, at de, skjøndt Fjender vare Krigskammerater og gode Venner, og at de ogsaa længtes efter Fred, for at de kunde vende hjem igjen. Enkelte af vore Folk vare imidlertid saa vrede paa Preusserne, at de slet ikke vilde indlade sig med dem. Saaledes stod en Forstærkningsmand og ventede paa Kammeraterne, da en Wenig af 18de Regiment (Polak) høfligt tog til Huen og spurgte, om han var med ved Dybbøl, da Preusserne forsøgte en Storm, men bleve slagne tilbage. Vor Jens svarede ikke, men saae alvorligt hen for sig, hvorfors Polakken ventligt sagde: „Wieleicht verthehen sie nicht Deutsch?“ „Nøj! Dolen gløv ma om a gjør!“ var det bedste, kolde Soar, der ved Udtrykket i Ansigtet blev letforstaaeligt for Polakken, som halvt forlegen dreiede sig bort. Ogsaa paa Byens Gader mødte man jo naturligtvis mange Militaire, men Alle vare høflige, gif afveien paa Fortoget og vare saa beskedne, at jeg nær havde glemt, de vare Fjender. Det forekom mig næsten ubilligt, at Aarhusianerne klagede over deres Udfærd; men det kom da af, at jeg havde levet for kort Tid sammen med dem til at optraede som Dommer. Har man derimod først seet Fjendens Transporter af Hjaalne Deste og Stude, har man følt Harmen over, at det danske Flag ikke taales, men strax rives ned, ja til sine Læder endog sønderlægges, og har man været Vidne til alle Fjendens andre Nederdrægtigheder, saa tager man Parti med Beboerne, og stræber da som alle Andre at være kold og ligegyldig ligeoverfor preussisk Høflighed og Galanteri. Preusserne i Almindelighed og de preussiske Officerer i Særdeleshed antynde sig nemlig overordentligt for at vinde Indgang i Familieleivet; de ere utrættelige i at gjøre alleflags Forsøg derpaa. Der berammes Concert af den forøvrigt særdeles gode Brigademusik. Dagen kommer; Musiken spiller ene og alene for Officerer og — Gadedrenge. Officererne gjore Choccoladegilde; Husets Damer indbydes, men — de komme ikke. Og Aarhusianerne saae derfor det under andre Forhold mindre gunstige Studsmaal, at de ere overordentligt stolte. Man trøster sig da indbyrdes med, at Hensigten helliger Midlet, og at den paatagne Stolthed kan afkastes ligesaa let, som den er paataget. Man længes kun efter en eller flere værdige Gjenstande, f. Ex. vore egne Sener, mod hvilke man kan vise sin Medlidenhed, Gjæstfrihed og Gæstfærdighed. W.

Ugens Politik.

Den 2den Juni 1864.

De udenlandske Blade bringe nu mere detaillerede Efterretninger om Conferencens for os saa stjernespangne Møde den 28de Mai. Naar man sammenholder de engelske og franske Avisers Meddelelser, betræffende enkelte Møder, med den af „Nid. Post“ leverede Fremstilling, kommer man til det Resultat, at denne i alt Væsentligt maa være rigtig. Ved Conferencens Begyndelse spurgte Formanden de danske Underhandlere, om de havde noget Soar paa det i det foregaaende Møde fremsatte Forslag, der gif ud paa en Personation eller, for at bruge det rette Udtryk, paa „l'indépendance politique des duchés“. Kammerherre Quaade svarede, at hans Regjering ikke kunde betragte dette Forslag som et til Fredens Gjenoprettelse skiftet Grundlag. Da Lord John Russell derpaa spurgte, om Danmark havde noget Modforslag, stillede, svarede Herr Quaade lakonisk: „Nei“. — Nu tog Grev Apponyi Ordet og udvilede de Betingelser, paa hvilke de tydske Magter vare tilbøjelige til at slutte Fred. Disse Betingelser vare: Hertugdømmernes fuldstændige Adskillelse fra Danmark og deres Constituering som en selvstændig tydsk Forbundsstat under den ifølge den agnatifke Arvesølge til Regjeringen nærmest berettigede Arveprinds af Augustenborg, medens Prøvelsen af de forskjellige Successionsforordninger forbeholdtes Forbundet som et indre Anliggende. Grev Bernstorff understøttede udførligt disse Propositioner. — Den franske Underhandler, Hr. Latour d'Auvergne, indbragte herpaa et Mæglingsforslag, der gif ud paa, at Holsten og Lauenborg slutte sammenføies med en Deel af Slesvig og indlemmes i det tydske Forbund, medens den anden Deel af Slesvig slutte incorporeres i Danmark. Lord Clarendon sluttede sig i den engelske Regjering Ravn til dette Forslag, men medens den franske Underhandler kun theoretisk talte om Slesvigs Deling, gif Englands Repræsentant ud paa en bestemt Specialisering, idet han angav Grændselinien og betegnede Husum, Treene, Danevirke og Slien som denne Linie. De tydske Underhandlere gjorde først og fremmest Indsigelser mod Delingsprincipet overhovedet og erklærede dernæst i udtvørgere Foredrag, at navnlig det engelske Forslag var uantageligt. — Efter et længere Ordskifte erklærede de krigsførende Magters Underhandlere, at de vilde tage det engelske Mæglingsforslag til Efterretning. Spørgsmaalet om en Vaabenstilstand kom slet ikke paa Bane, men skal diskuteres paa det næste Møde, der finder Sted idag. „Nid. Post“ ved ikke, hvilken Holdning Rusland har iagttaget, men fra andre Kilder erfares, at det har indskrænket sig til at tage et Forbehold med Hensyn til Husum og Oldenburgs Rettigheder i Holsten, og hvis vi ere rigtigt underrettede, vidne Hr. Gortschakoffs seneste Depecher til den danske Regjering om, at Ruslands Forhold til Preussen og Østerrig er saa fortroligt, som om den hellige Alliance alt var afluttet, og at vi ikke kunne gjøre os synligt Haab om moralisk, end sige activ Bistand fra denne Magts Side.

I samme Dieblit, som vore bittreste Fjender sagde sig løs fra Londencontractaten, have de neutrale Magter altsaa, idetmindste betingelsesvis, fulgt det givne Exempel, og den store Feil, som vor Regjering begik, da den paa Lord John Russells indstændige Begjering samtykkede i at deeltage i en Conference uden nogen bestemt Fredsbasis, vil desoværrer efter al Sandsynlighed have de forderligste Følger. En Underhandling paa Grundlag af Slesvigs Deling og de tydske Provindsers selvstændige Udskillelse vil neppe kunne undgaaes, og naar England har fundet sig i den med Londencontractatens Ugyldighed forbundne Udmøgelser, vil det ganske sikkert ikke føre Krig, fordi Delingslinien drages ved Flensborg istedetfor ved Slien. Lovrivelsen af Holsten og Lauenborg fra det danske Monarki er et saa stort Offer, at vort Samtykke dertil bør være Indrømmelsens yderste Grændse. Forlangendet om, at der hverken maa anlægges Orlogshavne eller Fæstninger paa det saaledes til Tyskland afstaaede Territorium, er det eneste Uvælg, som vi endnu kunne opbæge; thi da denne af England fremsatte Forordning opstilles af Hensyn til dets egen Interesse, vil det fastholde den ganske anderledes, end naar det gjælder en Forbundsstat, mod hvilken den kun har paadraget sig Uretfærdigheder. Men Preussen, hvis Overmod i dette Dieblit er ubegrændset, vil neppe gaae ind paa denne Forordning, der vil skræmme det Seirens bedste Øn, da Besiddelsen af Kiels Havn jo som bekendt er Maalet for dets Laster.

De engelske Aviser betragte ogsaa den Vending, Conferencenforhandlingerne have taget, som høist betænkelig. „De danske Anliggender“, siger „The Press“, „ville blive ordnede paa en for Danmark uheldbringende, for England udmøgende Maade. Det lader til, at man vil røde Holsten, Lauenborg og en Deel af Slesvig fra Danmark. Londencontractaten, som England har underkrevet, og som det paa saa høitidelig en Maade har erklæret at ville hævede, skal rives istykker og Stumperne kastes det i Ansigtet. Ligeoverfor et saadant Resultat vil enhver Mand, i hvis Arer der rinder varmt Blod, sige saaledes, som Lord Derby alt sagde for flere Uger siden: „Seg skammer mig over at være en Engländer.“ En Correspondent fra Paris til det samme Blad paastaar, at Engländerne

paa Fastlandet føle Stammen endnu mere. „Vi see ogsaa“, paastaar han, „hvad I derhjemme ikke synes at forstaae, at Stammen snart vil bringe usigelig Elendighed over vort Fædreland. I den internationale Politikk gives der ikke nogen større Feil end Feighed; Feighed er ikke blot i og for sig vanærende, men Følgerne ere ogsaa ødelæggende. Det vil England snart komme til at erfare. Det er blevet veiet og fundet for let. Det staaer som en Størprater, der er befundet at være en Kujon, og det vil komme til at dele Kujonens Skjæbne: Forhaanelse, Forurettelse og mulig Tilintetgjørelse.“

„The Examiner“ ønsker at stille den offentlige Mening paa det rette Standpunkt for at betragte Spørgsmaalet om det barbariske Angreb paa den uskyldige og hæderlige danske Nation — vore nærmeste Frænder, hvis Konger i forbums Dage herskede over os — og Bladet opfordrer til at tage et Kort over Tyskland og betragte dets Territorium fra det adriatiske Hav til Østersøen. „En flygtig Undersøgelse af dets Hjælpekilder godtgjor, at det ikke har noget som helst Middel til at gjøre det britiske Rige Skade tiisøes eller tillands. Men man overveie blot den Skade, som England kan gjøre Tyskland. Enhver Havn vil blive blokeret, al Handel ødelagt, en stor Deel af dets Skibsfart for bestandigt bragt over i Hollands og Belgiens Hænder, dets Koffardislaade seiet bort fra Havet, den gamle og hæderlige venetianske Republik, den ælste europæiske Magt, med hele dens Territorium, baade med Triest og Pola, overgivet til Kongeriget Italien og Kongeriget Ungarn gjenvindende sin Uafhængighed! Al den Skade kunne vi tiisøie Tyskland, uden at det koster os synligt, da vore alt udrustede Skibe ligesaa godt kunne benyttes til at blokere de tydske Havne, som til at seile omkring i Kanalen. Vi behøve ikke at forsøge vor Arme med en eneste Mand, da Italienerne nok ville staae os bi, naar det gjælder om Venedig.“

Saaledes er vor Styrke ligeoverfor Tyskland, og naar vi blot vise os tilbøjelige til at benytte den i dens hele Udstrækning, kunne vi strax gjøre Ende paa de Nederdrægtigheder, som Tyskland begaaer mod Danmark. Der bør ikke mere være Tale om Underhandlinger, Diplomatisering, Notevekslinger eller Conferencer, og Tyskland vil snart indsee Nødvendigheden af at falde tiisøie. Vi behøve ingen Bistand af nogen Forbundsstat og ingen Tilladelse af nogen anden Magt for at udføre denne ligesaa politisk kloge som retfærdige Gjerning. Vi ere selv mere end stærke nok dertil, og politisk rigtig vil den i Sandhed være, da vi derved sikkert vilde forhindre, at Frankrig kommer i Besiddelse af Rhin-grændsen.“

Overalt i England antager man, at Conferencens sidste Møde ikke har bragt Fredsærket et eneste Skridt videre. „Morning Herald“ paastaar, at Preussen og Østerrig have forlangt Holstens og Slesvigs ubetingede og fuldstændige Afstaaelse, medens denne Tidende endnu den 29de betvivler, at den engelske Underhandler har foreslaaet den omtalte Deling af Slesvig. „Morning Post“ forstikker, at Danmark vil begynde Blokaden paany den 12te Juni, og Lord Palmerstons Organ troer ikke, at Conferencen vil give noget Resultat, medens den officielle „London Gazette“ af 1ste Juni indeholder den Efterretning, at den danske Regjering den 23de Mai har ladet erklære paa Conferencen, at Blokaden vil indtræde igjen, isald en præliminair Fredsbasis ikke er fastsat inden den 12te.

Udsigterne til, at et antageligt Fredsgrundlag vil blive opstillet ere imidlertid kun svage, da Preussens Hensynsløshed tiltager med hver Dag. I det om Slesvig underhandlende Europas Paasyn vover det ikke blot at udføre en Session i dette danske Kronland for at indlemme Slesvigerne i den herlige preussiske Krigshær, men den triumpherende Absolutismes Uforstaaethed i selve Tyskland overstiger enhver Strakte. Preussens og Østerrigs Regjeringer prale ikke blot af de mod Danmark udførte Bedrifter; men de ansee endog Veligheden for gunstig til at udnytte de mindre tydske Stater, hvis Lyft til at begynde en Krig mod Danmark de for fire Maanedes siden anførte som Uudstyldning for deres egen Fremfærd. Herr v. Bismarck har anseet det for hensigtsmæssigt at offentliggjøre en Rundskrivelse, udfærdiget af ham til de mindre tydske Hoffer, i hvilken han opregner de forgjæves Forsøg, som hans eget og Grev Rechbergs Cabinet have anstillet for at erhøide selv den ubetydeligste militaire Bistand af Forbundet. En beklagelig Mistillid til de to Stormagters Planer og Hensigter, siger han, har aabenbaret sig i alle Retninger; pedantiske Betænklichkeiten og urimelige Forsinkelser have tilintetgjort ethvert Forsøg paa at opnaae en Samvirken, og Resultatet heraf har været, at Danmark hurtigt er blevet overvundet uden den ringeste Hjælp af de tydske Stater, der saa høitidlig og heftigt udtalte deres Betyrning for Tysklands Enhed og Værdighed. Verden opfordres ikke blot til at lægge Mærke til denne Kjendsgjerning, men tillige til at udbringe den Slutning deraf, at hvis Forbundet havde saadet Tilladelse til at lede Krigen, vilde der ikke være opnaaet noget practisk Resultat, og det Slesvig-holstenske Spørgsmaal vilde endnu ikke have forladt den theoretiske Discussions Skueplads.